

УДК 338.48:640.41

Ротарь О.М.¹, Туриця Є.Д.²

¹ викладач, Одеський торговельно-економічний фаховий коледж, м. Одеса

² викладач, Приватний вищий навчальний заклад «Кропивницький інститут державного та муніципального управління», м. Кропивницький

РИЗИКИ І СТІЙКІСТЬ ТУРИСТИЧНО-ГОТЕЛЬНОГО СЕКТОРА ОДЕЩИНИ: ВПЛИВ БОЙОВИХ ДІЙ НА ІНОЗЕМНИЙ І ВНУТРІШНІЙ ТУРПОТІК

Багата історія нашої держави, наявні унікальні історичні пам'ятки, самобутня культура сприяють інтенсивному розвитку туристично-готельного сектору. Найпоширенішими видами туризму Одещини є купально-пляжний, лікувально-оздоровчий, активний, культурно-пізнавальний та винно-гастрономічний. Є близько 4500 пам'яток культурної спадщини. 12 населених

пунктів області занесено до Списку історичних населених місць України. Прокладено понад 40 туристичних маршрутів. Аккерманська (Білгород-Дністровська) фортеця включена до списку «7 чудес України: замки, фортеці, палаци». У 2019 році об'єкт «Тіра – Білгород (Аккерман) – на шляху від Чорного до Балтійського морів» включено до Попереднього списку ЮНЕСКО [1].

Проте з початком повномасштабної війни у 2022 р. туристична сфера зазнала глибокої кризи: відбулося різке скорочення міжнародних приїздів, зниження доходів готелів, зупинка роботи частини підприємств. Водночас внутрішній туризм і короткострокові оренди частково компенсували втрати, а сам сектор продемонстрував певну стійкість завдяки адаптивним стратегіям бізнесу.

У літній сезон 2025 року туристична активність в Одесі суттєво зросла, незважаючи на воєнний стан, повітряні тривоги та загрозу ракетних обстрілів. За словами директора департаменту міжнародного співробітництва, культури та маркетингу Одеської міської ради Івана Ліптуги, наприкінці липня надходження від туристичного збору склали майже 6 млн грн, що на 30% більше, ніж за аналогічний період минулого року. Основним індикатором збільшення кількості відпочивальників став туристичний збір, розмір якого становить 35 грн за добу з особи. За даними готелів та екскурсійних компаній, цього літа зростання відвідуваності сягнуло 25–40%, при цьому понад 95% туристів становлять громадяни України. Очікується, що за підсумками року надходження від туристичного збору можуть досягти 16–17 млн грн, тоді як у 2024 році цей показник становив лише 11,8 млн грн [2].

З початком війни туристично-рекреаційна сфера Одещини різко скоротилася через ризики безпеки, зменшення потоку відвідувачів і обмежений доступ до морських локацій. Багато підприємств втратили прибутки, частина призупинила роботу або переорієнтувала готелі та хостели під житло для внутрішньо переміщених осіб. Водночас галузь зосередилася на внутрішньому туризмі та нових форматах відпочинку: екологічних маршрутах, культурно-

історичних об'єктах, національних парках і заповідниках. Важливою стала й соціальна складова – організація таборів для дітей, постраждалих від війни, літніх програм для переселенців та заходів для ветеранів, що дозволяє підтримати громади й частково зберегти туристичну активність регіону.

Окремим фактором відновлення стала поетапна активізація готельного бізнесу, яку значною мірою пов'язують із відкриттям міських пляжів у 2024 році. Це дало змогу реалізувати відкладений попит на відпочинок біля моря, накопичений у період обмежень 2022–2023 років. За словами керівника напряму консультаційних послуг у сфері нерухомості компанії ЕУ в Україні Ростислава Хоми, у літній сезон 2024 року середня завантаженість готелів Одеси сягнула 58%, що на 29 відсоткових пунктів перевищує рівень попереднього року. Водночас середньорічні показники залишаються нижчими: у 2022–2023 роках заповнюваність становила лише 26–28%, а у 2024 році зросла до 34%, що свідчить про поступове, але нестабільне відновлення туристичного попиту [3].

Важливу роль у підтримці галузі відіграє онлайн-платформа Visit Ukraine, заснована Антоном Тараненком – підприємцем, інвестором, CEO Visit Ukraine та Visit World, а також власником міжнародної девелоперської компанії «АнтаGroup». Її діяльність спрямована на формування позитивного іміджу України, інформування іноземних туристів про умови в'їзду, надання страхових та юридичних послуг. Крім того, платформа активно застосовує креативні маркетингові інструменти та інноваційні формати просування, що сприяє популяризації України навіть у складних умовах воєнного часу. Це дає змогу не лише підтримувати інтерес до подорожей, а й створювати перспективи для швидшого відновлення туристичної індустрії після завершення бойових дій [4].

В умовах війни розвиток туристично-готельного сектору Одещини потребує адаптації до нових викликів та пошуку інноваційних рішень. Перспективними напрямками є розвиток внутрішнього туризму, акцент на екологічний та сталий туризм, культурний та історичний туризм, впровадження

цифрових технологій і інновацій, а також медичний та оздоровчий туризм. Інтеграція цих інструментів дозволяє створити конкурентоспроможну та привабливу туристичну дестинацію, яка може зберегти та збільшити туристичні потоки, підтримати місцеву економіку та забезпечити позитивний імідж України на міжнародному рівні навіть у складних умовах.

Список використаних джерел:

1. Гаврилишина Н. А. Туризм в Україні. Велика українська енциклопедія. URL: [https://vue.gov.ua/Туризм в Україні](https://vue.gov.ua/Туризм%20в%20Україні) (дата звернення: 29.09.2025).
2. Матвійчук В. Понад 95% - громадяни України: підсумки високого туристичного сезону в Одесі. URL: <https://delo.ua/news/gotelna-neruxomist-2025-de-naivishha-doxidnist-i-potencial-444811/> (дата звернення: 29.09.2025).
3. Соловчук Л. Готельна нерухомість-2025: де найвища дохідність і потенціал. URL: <https://suspilne.media/odesa/1119914-ponad-95-gromadani-ukraini-pidsumki-visokogo-turisticnogo-sezonu-v-odesi/> (дата звернення: 29.09.2025).
4. Тараненко А. Як працює готельний та туристичний бізнес в Україні в умовах війни: про стійкість та інновації з Антоном Тараненко URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/2824/resilience-and-innovation-how-the-hotel-and-tourism-business-in-ukraine-works-in-the-context-of-war> (дата звернення: 29.09.2025).